Latvijas Republikas Saeimas deputāts
Jēkaba iela 11, Rīga, LV-1811 • Tālrunis: 6708 7321 • saeima@saeima.lv

DEPUTĀTU PIEPRASĪJUMS
Nr. 146/P14

Rīgā,
2026. gada 14. oktobrī
Nr. 2.11.8/7-11-14/26

Saeimas Prezidijam

DEPUTĀTU PIEPRASĪJUMS
Ārlietu ministrei Baibai Bražei

Par Ārlietu ministrijas funkcijām neatbilstoša finansiālā atbalsta piešķiršanu nevalstiskajām organizācijām

Balstoties uz Satversmes 27. pantu, kā arī saskaņā ar Saeimas Kārtības ruļļa 124. pirmo daļu, iesniedzam Ārlietu ministrei Baibai Bražei adresētu deputātu pieprasījumu par Ārlietu ministrijas funkcijām neatbilstoša finansiālā atbalsta piešķiršanu nevalstiskajām organizācijām.

Publiskajā telpā pēdējās dienās ir izskanējusi informācija par Ārlietu ministrijas finansiāli atbalstītajām nevalstiskajām organizācijām (turpmāk – NVO), kas rada jautājumus par valsts budžeta līdzekļu piešķiršanas pamatojumu, izlietošanas lietderību un atbilstību Ārlietu ministrijas kompetencei.

2026. gada 8. oktobrī laikrakstā Diena tika publicēta informācija par valsts budžeta finansējumu NVO pēdējo divarpus gadu laikā, atsaucoties uz Finanšu ministrijas sniegtajiem datiem. Publicētā informācija liek apšaubīt, vai Ārlietu ministrijas piešķirtā finansējuma gadījumā ir pietiekami nodrošināta finansēto aktivitāšu saikne ar ministrijas kompetencē esošajiem uzdevumiem, kā arī vai valsts budžeta līdzekļi tiek piešķirti un izlietoti atbilstoši to paredzētajam mērķim.

Saskaņā ar Ārlietu ministrijas nolikuma 4. punktu Ārlietu ministrijas funkcija ir valsts ārpolitikas izstrāde, vienotas valsts ārpolitikas īstenošana, Valsts protokola funkcijas un konsulārās funkcijas valstī un ārvalstīs veikšana, kā arī citas nolikumā un citas ārējos normatīvajos aktos noteiktās funkcijas.

Minētais neizsmeļošs funkciju uzskaitījums nosaka Ārlietu ministrijas kompetences ietvaru, kas jāņem vērā, piešķirot un izlietojot valsts budžeta līdzekļus ministrijas darbības nodrošināšanai un tās kompetencē esošo uzdevumu īstenošanai. Vispārīga atsauce uz sabiedrības interesēm vai atbalstāmās organizācijas darbības nozīmīgumu pati par sevi nav pietiekama, lai pamatotu jebkuras organizācijas finansēšanu no Ārlietu ministrijas budžeta. Ir

SAŅEMTS
Saeimas Administrācijas
Dokumentu pārvaldības nodaļā
14. 10. 2026. plkst. 14:19

nepieciešams identificēt konkrētu finansējuma piešķiršanas pamatu, paredzēto rezultātu un tā saikni ar ministrijas kompetenci.

Saskaņā ar publiski pieejamo informāciju atsevišķu Ārlietu ministrijas atbalstīto NVO saņemtais finansējums veido šādu daļu no attiecīgajā informācijas avotā norādītā kopējā NVO finansējuma:

- Biedrība "Centrs MARTA", reģ.Nr.: 40008061978 – 11,39%;
- Biedrība "Latvijas Mikroķirurgu asociācija", reģ.Nr.: 40008299639 – 9,79%;
- Biedrība "Riga TechGirls", reģ.Nr.: 40008250980 – 9,52%;
- Nodibinājums "Centrs Dardedze", reģ.Nr.: 40003533722 – 5,39%;
- Nodibinājums "TechChill", reģ.Nr.: 40008257917 – 2,85%;
- Biedrība Latvijas Vēžu un zivju audzētāju asociācija, reģ.Nr.: 40008036928 – 2,10%.

Minēto organizāciju darbības jomas atšķiras, un vismaz daļai no tām ir izteikti ar veselības aprūpi, bērnu aizsardzību, tehnoloģiju nozari vai citiem specifiskiem jautājumiem saistīti darbības mērķi. Publiski pieejamā informācija pati par sevi neļauj pārliecināties par šo organizāciju finansēto aktivitāšu tiešu saistību ar Ārlietu ministrijas funkcijām. Tādēļ ministrei ir jāsniedz konkrēts, pārbaudāms pamatojums, kādēļ katras minētās organizācijas finansēšana ir nepieciešama tieši Ārlietu ministrijas kompetencē esošo uzdevumu izpildei un kādi sabiedrībai nozīmīgi rezultāti ar šo finansējumu ir sasniegti.

Turklāt atsevišķas no minētajām NVO saņem finansējumu arī no citām ministrijām. Piemēram, biedrība "Centrs MARTA" saņem finansējumu arī no Finanšu ministrijas, Izglītības un zinātnes ministrijas, Labklājības ministrijas, Tieslietu ministrijas un Kultūras ministrijas. Šādos apstākļos ir svarīgi noskaidrot, vai dažādu ministriju piešķirtais finansējums tiek izmantots atšķirīgu mērķu sasniegšanai, vai tiek nodrošināta pienācīga finansēto aktivitāšu uzskaite un vai tiek novērsta iespējama vienu un to pašu izdevumu finansēšana no vairākiem valsts budžeta avotiem. Ja šāda kontrole netiek nodrošināta, pastāv risks, ka valsts budžeta līdzekļi tiek izlietoti neefektīvi un bez pienācīgas atbildības par sasniegtajiem rezultātiem.

Papildus minētajam publiski pieejamā informācija rada nepieciešamību noskaidrot, vai, piešķirot finansējumu atsevišķām NVO, ir pienācīgi izvērtēti iespējamie interešu konflikta riski un nodrošināta lēmumu pieņemšanas objektivitāte. Piemēram, biedrības "Centrs MARTA" interešu aizstāvības nodaļas vadītājas amatu ieņem Beata Jonite, kura kandidēja 2026. gada 15. Saeimas vēlēšanās no partijas "Jaunā Vienotība" saraksta. Savukārt sociālajos tīklos publiskotajā video redzama Ārlietu ministre Baiba Braže un Beata Jonite, kas var liecināt par viņu personisku pazīšanos (sk. https://www.facebook.com/beajonite/videos/nu-ja-%C4%81rlietu-ministre-piebrauc-kl%C4%81t-un-saka-lec-uz-baga%C5%BEnieka-tad-nav-cituvari/1367794164700607/). Ņemot vērā nepieciešamību nodrošināt valsts budžeta līdzekļu izlietojuma caurskatāmību un sabiedrības uzticēšanos publiskās pārvaldes lēmumiem, ir būtiski noskaidrot, vai finansējuma piešķiršanas procesā tika identificēti un izvērtēti iespējamie interešu konflikta riski un kādi pasākumi tika veikti to novēršanai.

Lai noskaidrotu Ārlietu ministrijas piešķirtā finansiālā atbalsta tiesisko pamatojumu, lietderību un izlietojuma kontroli, lūdzam sniegt atbildes uz šādiem jautājumiem:

1. Kāds ir tiesiskais pamatojums Ārlietu ministrijas finansiālā atbalsta piešķiršanai šajā pieprasījumā minētajām NVO? Lūdzam norādīt attiecīgos normatīvos aktus, finansējuma programmas un citus tiesiskā pamatojuma elementus, kā arī finansējuma piešķiršanas kārtību. Vai katrā gadījumā ir veikts atsevišķs tiesiskuma un lietderības izvērtējums un kādi ir tā rezultāti?
2. Kādiem konkrētiem mērķiem un aktivitātēm Ārlietu ministrija ir piešķīrusi valsts budžeta finansējumu katrai šajā pieprasījumā minētajai NVO? Lūdzam norādīt finansēto projektu nosaukumus, to īstenošanas periodus un paredzētos rezultātus.
3. Vai Ārlietu ministres ieskatā finansējuma piešķiršana katrai šajā pieprasījumā minētajai NVO atbilst Ārlietu ministrijas kompetencei un valsts budžeta līdzekļu izlietošanas principiem? Ja ministre uzskata, ka šāds finansējums ir pamatots, lūdzam sniegt konkrētu

pamatojumu par katru organizāciju un paskaidrot, kādēļ attiecīgo aktivitāšu finansēšana ir Ārlietu ministrijas nevis citas par attiecīgo nozari atbildīgās ministrijas kompetencē.

4. Kāds ir kopējais valsts budžeta finansējuma apmērs, ko Ārlietu ministrija pēdējā noslēgtajā kalendārajā gadā un 2026. gadā līdz pieprasījuma iesniegšanas dienai ir piešķīrusi katrai šajā pieprasījumā minētajai NVO? Lūdzam atsevišķi norādīt piešķirtās, izmaksātās un, ja attiecināms, atgūtās summas.

5. Pēc kādiem kritērijiem Ārlietu ministrija izvēlas NVO, kurām piešķirt valsts budžeta finansējumu, un kā tiek salīdzināti finansējuma pretendentu pieteikumi? Lūdzam norādīt, vai finansējums piešķirts atklāta konkursa kārtībā vai bez konkursa, kādi kritēriji izmantoti katras minētās NVO izvēlē un kā dokumentēts attiecīgā finansējuma piešķiršanas pamatojums. Ja finansējums piešķirts bez konkursa, lūdzam norādīt šādas kārtības tiesisko pamatu un konkrētos iemeslus.

6. Kādēļ šajā pieprasījumā minētās NVO saņem valsts budžeta finansējumu no vairākām ministrijām vai citām valsts iestādēm, un kā Ārlietu ministrija pārliecinās, ka šāds finansējums netiek izmantots vienu un to pašu izdevumu segšanai? Vai pirms finansējuma piešķiršanas ir pārbaudīta attiecīgo organizāciju saņemtā finansējuma kopējā struktūra, citu finansētāju atbalstītās aktivitātes un izdevumu pārklāšanās risks? Ja šāds izvērtējums nav veikts, kāds ir iemesls, kādēļ ministrija nav pārliecinājusies par piešķirtā finansējuma nepieciešamību un izdevumu sadalījumu?

7. Vai un kā Ārlietu ministrija kontrolē piešķirtā finansējuma izlietojumu un izvērtē finansēto projektu rezultātus? Lūdzam norādīt, vai attiecībā uz šajā pieprasījumā minētajām NVO ir pārbaudīta piešķirto līdzekļu izlietojuma atbilstība paredzētajiem mērķiem un vai ir konstatēti pārkāpumi vai neatbilstības.

8. Vai Ārlietu ministrija, pirms finansējuma piešķiršanas šajā pieprasījumā minētajām NVO, ir izvērtējusi iespējamos interešu konflikta riskus, tostarp saistībā ar šo organizāciju pārstāvju politisko piederību, dalību politiskajās partijās vai personiskajām saitēm ar lēmumu pieņēmējiem? Ja šāds izvērtējums ir veikts, lūdzam norādīt tā rezultātus un veiktos interešu konflikta novēršanas pasākumus.

9. Vai Ārlietu ministrija vai cita kompetentā iestāde, tostarp Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs, ir veikuši pārbaudes vai izvērtējumus saistībā ar šajā pieprasījumā minēto NVO finansēšanu un iespējamiem interešu konflikta riskiem? Ja šādas pārbaudes vai izvērtējumi ir veikti, lūdzam norādīt to rezultātus, ciktāl attiecīgā informācija ir pieejama.

10. Vai Ārlietu ministrija ir pārliecinājusies, ka katrai šajā pieprasījumā minētajai NVO piešķirtais finansējums ir sasniedzis sākotnēji noteiktos mērķus un nodrošinājis samērīgus rezultātus pret izlietoto valsts budžeta līdzekļu apmēru? Lūdzam norādīt katra finansētā projekta sasniegtos rezultātus, to novērtēšanas kritērijus un dokumentētos lietderības izvērtējumus. Ja šāds izvērtējums nav veikts, lūdzam paskaidrot, uz kāda pamata ministrija atzīst attiecīgā finansējuma piešķiršanu un izlietojumu par pamatotu un lietderīgu.

Lūdzam dot iespēju izteikties deputātei Lindai Liepiņai, lai pamatotu pieprasījuma motivāciju.

14. Saimas deputāti:

1.	L. Liepiņa (paraksts)	Linda Liepiņa (vārds, uzvārds)
2.	K. KRISTOPANS (paraksts)	KRIŠJĀNIS KRISTOPANS (vārds, uzvārds)
3.	(paraksts)	(vārds, uzvārds)
4.	(paraksts)	Maija Avramenka (vārds, uzvārds)

5.	(paraksts)	(vārds, uzvārds)
6.	(paraksts)	(vārds, uzvārds)
7.	(paraksts)	(vārds, uzvārds)
8.	(paraksts)	(vārds, uzvārds)
9.	(paraksts)	(vārds, uzvārds)
10.	(paraksts)	(vārds, uzvārds)